

Unge friluftsliv set med integrationsbriller

– erfaringer fra to spejderprojekter

Det er almindelig kendt, at indvandrere ikke deltager i foreningsliv i samme omfang som etniske danskere. Det er der forsøgt rådet bod på ved at invitere unge med anden etnisk baggrund end dansk til at dyrke spejdersport i henholdsvis Varde og København NV. Tilgangen til at integrere de unge var forskellig de to steder, men udfordringerne nogenlunde de samme: at lære den danske mødekultur, at skabe tryghed nok til at overnatte i naturen og den rå tone i indvandrerdebatten. Det viser et igangværende ph.d.-projekt, som har til formål at afdække ligheder og forskelle i motiver for forenings- og friluftsliv blandt unge etniske danskere og unge med anden etnisk baggrund.

"Altså, det behøver ikke at være spejder eller sådan. ... Men jeg synes, specielt når man er i et fremmed land, at det giver et utrolig godt indblik i at forstå samfundet og følge med i, hvad der foregår, fordi alternativet – at de (unge med anden etnisk baggrund end dansk. red.) ikke laver noget – altså når de keder sig, så kommer jo balladen. Om ikke andet, så er det socialt. Man visner jo, hvis man ikke laver noget. Hvis man ikke er engageret, hvis man ikke har drømme." Sadan udtrykker Razak, formand for integrationsrådet i Varde Kommune, det. Han kom til Danmark fra Marokko for 34 år siden.

Vardegruppen

Spejderne i Varde startede deres projekt i boligområdet Boulevardbygelsen med børn med både etnisk dansk og anden etnisk bag-

En lille del af spejdergruppen i Varde til møde.

grund. Formålet var, at introducere børnene i dette boligområde til spejderaktiviteterne og integrere dem i den almindelige spejdergruppe, når de følte sig klar og havde lært sig nogle friluftsfærdigheder. For at skabe tryghed blandt både børn og forældre tilbød spejderne børnene forskellige aktiviteter på deres præmisser. En aktivitet måtte børnene dog undvære i første omgang: at tænde bål. Det er nemlig forbudt på boligforeningens arealer. Efter ønske fra børnene flyttede spejderne derfor aktiviteterne ud til spejderhytten. Hele forløbet er blevet støttet og fulgt tæt af Vardes integrationsråd. De har fx støttet med opsøgende arbejde i lokalområdet og samtaler med forældrene på deres sprog. I dag består gruppen i Varde af 15-20 børn, afhængigt af fremmodet, og

frafaldet har været minimalt.

Københavngruppen

I København blev projektet igangsat af en ildsjæl fra børnenes boligområde. Formålet var at få de unge væk fra gaden. Tilgangen til at integrere de unge med anden etnisk baggrund end dansk hos spejderne var anderledes end i Varde. I København NV ønskede spejderne ikke at tage særlige hensyn til unge med anden etnisk baggrund, da de ikke ønskede, at projektet skulle være et særligt integrationsprojekt. I stedet lagde de vægt på, at de unge skulle deltage på lige fod med etnisk danske unge. For at undgå klikedannelse blandt de unge med anden etnisk baggrund måtte de maksimalt være to per gren (mini, junior og senior). Samtidig blev der stillet krav til deres forældre

om, at de – ligesom de etnisk danske forældre – skulle bidrage til spejderarbejdet. Der har været meget udskiftning blandt deltagerne i dette projekt, og nu er der ingen tilbage med anden etnisk baggrund end dansk.

Hvorfor spejder?

I mange arabiske lande bliver familien betragtet som det nærmeste. Det er dens medlemmer, man hjælper. At være frivillig og hjælpe andre uden egen vinding er derimod ikke særligt udbredt i disse lande, forklarer formanden for integrationsrådet i Varde, Razak. Spejderbevægelsen og spejderaktiviteter er udbredt i mange dele af verden. Derfor har de fleste børn og voksne på forhånd en idé om, hvad der indebærer at være spejder. Af den grund valgtes spejdersport til integrationsprojektet.

Den danske aftalekultur

Torben, der er spejderleder i Varde fortæller, at der blandt den gruppe forældre med anden etnisk baggrund end dansk, de har haft med at gøre, ikke er der et særligt godt kendskab til den danske aftalekultur. Det har fx været svært at lære børnene, at de skulle komme til tiden og melde afbud, hvis de ikke kom. Et budskab til børnene har været, at det er vigtigt at melde afbud, fordi man har et ansvar overfor de andre, som regner med at man kommer, fortæller spejderlederen.

Forældreopbakning og sprogbarrierer

Både i København og i Varde var det meget vanskeligt at involvere forældrene med anden etnisk baggrund. På trods af en stor indsats fra integrationsudvalget i Varde der stemte dørklokker og aftalte med forældrene, at de ville deltage i et annonceret forældremøde, dukkede de ikke op og meldte ikke afbud. Ifølge spejderlederne i København og Varde skyldtes det primært sprogbarrierer, men også den manglende aftalekultur. I Varde var børnenes fælles sprog, når de var sammen i boligfor-

FAKTABOKS:

Projektet "Unge danskeres, indvandreres/efterkommeres motiver for friluftsliv og foreningsliv" undersøger om, og evt. hvorfor unge med anden etnisk baggrund end dansk er mindre aktive i foreninger end unge med etnisk dansk baggrund. Projektet er todelt. Første del består af en interviewundersøgelse i to spejdergrupper (fra det danske spejderkorps, DDS) i hhv. Varde og København NV. Begge grupper havde et integrationsprojekt, der havde til formål at integrere unge med anden etnisk baggrund end dansk i foreningen. Der er gennemført interview med de unge, spejderlederne, Varde kommunes integrationsudvalg samt ildsjæle i lokalområdet i København. Det er resultaterne herfra der præsenteres her. Den anden del af undersøgelsen består af en spørgeskemaundersøgelse blandt 8.-10. klasses skoleelever i hhv. Varde og København NV om deres fritids- og friluftsliv. Formålet med den er at afdække de unges fritids- og foreningsliv samt motiverne herfor i et bredere perspektiv. Den forventes afsluttet i løbet af efteråret 2010.

eningen, arabisk. En gang imellem slog de over i arabisk. Derfor måtte spejderlederne gøre en ekstra indsats for at forklare, at det fælles sprog til spejder var dansk, som alle taler og forstår.

Friluftsliv kan læres

Den sidste og største udfordring rent spejdermæssigt har handlet om at gøre børnene så trygge, at de turde sove i telt. Zuleyha, der oprindeligt kommer fra Tyrkiet, har lært friluftslivets glæder at kende ved at være spejder: *"Inden jeg blev spejder, kunne jeg slet ikke lægge mig på græsset. Jeg var så bange, for der kunne jo komme nogen dyr og kravle på mig... Der er jo giftige dyr i Tyrkiet [...] og jeg er opdraget til at passe på. Men nu er det helt naturligt for mig at sove i en skov. Det havde jeg aldrig troet på, at jeg ville gøre nogen sinde. [Griner] For var jeg så bange. Jamen jeg kan simpelthen ikke kende mig selv når jeg tænker tilbage".* Nu er friluftsliv så naturligt for Zuleyha, at hun næsten ikke tænker over det mere. Spejderne har hjulpet hende på vej, og de har taget hendes bekymringer alvorligt, så hun nu ved at hun både kan få mad, der ikke indeholder svinekod og sove i telt *kun* med kvinder.

Der er forskel på knive

Torben, der er spejderleder i Varde, fortalte, at han nogle gange stod overfor udfordringer, som skyldtes den hårde tone i indvandrerdebatten. Han gav følgende eksempel:

"Det er en udfordring, når et barn siger: Nu skal jeg lære at bruge kniv, så jeg kan komme ud og stikke i folk. Så bliver man nødt til at forklare, at man lærer at bruge kniven rigtig, så man ikke kommer til skade, så man ikke skærer sig. For det andet, det vil vi ikke høre!"

Lokal tilknytning, tillid og tryghed er nøglebegreber

Erfaringerne fra disse to spejderprojekter viser, at følgende ting er vigtige for succesfuld integration af unge med anden etnisk baggrund end dansk i foreningslivet:

- Tag udgangspunkt i et boligområde, fordi det skaber tryghed og derfor øger fremmodet.
- Rekrutter unge spejderledere fra lokalområdet. De kan være rollemodeller og skabe den fornødne tillid og tryghed, fordi børn og forældre kender dem fra andre sammenhænge.
- Søg hjælp og støtte hos kommunens integrationsråd, fx til tolkebistand og kontakt til forældre. Det skaber tryghed blandt forældrene viser resultaterne fra Varde.
- Involver forældrene så meget som muligt. Selvom det ikke lykkedes i hverken Varde eller København er et godt forældresamarbejde et vigtigt fundament for integration i foreningen.

Sandra Gentin